

796
К 72

В.М. Костюкевич,
Л.М. Шевчик, О.Г. Сокольвак

**МЕТРОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ
У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ
ТА СПОРТІ**

**В. М. Костюкевич,
Л. М. Шевчик, О. Г. Сокольковак**

МЕТРОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА СПОРТІ

Навчальний посібник

Київ
КНТ
2017

УДК 796.015(075.8)

ББК 75.1 я73

К 72

*Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
(пр. № 6 від 25. 11.2015 р.)*

Рецензенти:

Ахмедов Р. Ф., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка

Солопчук М. С., кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету фізичної культури Кам'янець-Подільського Національного університету імені Івана Огієнка

Костюкевич В. М.

К 72 Метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті:

навч. посіб. 2-е вид. перероб. та доп. / В. М. Костюкевич, Л. М. Шевчик,
О. Г. Соколькова; за заг. ред. В. М. Костюкевича. - Київ: КНТ, 2017. - 256 с.

ISBN-978-966-373-804-8

В основу навчального посібника покладені теоретико-методичні аспекти метрологічного контролю у фізичному вихованні та спорті. Посібник призначений для здобувачів вищої освіти освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра та магістра галузі знань «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

УДК 796.015(075.8)

ББК 75.1 я73

ISBN 978-966-373-804-8

© Костюкевич В. М., 2017

© ТОВ «КНТ». 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ МЕТРОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ В ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА СПОРТІ	6
ГЛАВА 1. МЕТРОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ СПОРТСМЕНІВ	6
1.1. Предмет і завдання курсу «Метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті».....	6
1.2. Управління тренувальною та змагальною діяльністю спортсмена. Загальні поняття управління.....	7
ГЛАВА 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВИМІРЮВАНЬ	18
2.1. Метрологічні забезпечення вимірювань в спорті.....	18
2.2. Вимірювання фізичних величин.....	18
2.3. Одиниці вимірювань в спортивній метрології.....	19
2.4. Шкали вимірювань.....	26
2.5. Точність вимірювань.....	27
ГЛАВА 3. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТЕСТІВ	30
3.1. Основні поняття і вимоги до тестів.....	30
3.2. Надійність тестів.....	35
ГЛАВА 4. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ОЦІНОК	37
4.1. Основні поняття.....	37
4.2. Шкали оцінювання.....	39
4.3. Норми.....	42
ГЛАВА 5. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ	47
5.1. Основні поняття математичної статистики.....	47
5.2. Визначення основних статистичних характеристик.....	48
5.3. Теоретичне та емпіричне розподілення результатів вимірювань.....	50
5.4. Види варіаційних рядів і їх графічне представлення.....	55
5.5. Визначення середньостатистичних показників генеральної сукупності.....	57
5.6. Визначення необхідного об'єму вибірки для отримання оцінок заданої точності.....	60
5.7. Перевірка статистичних гіпотез.....	63
5.7.1. Параметричні критерії.....	64
5.7.2. Непараметричні критерії. Критерій Уїлксона (Т-критерій).....	67
5.7.3. Критерій згоди.....	71
5.8. Кореляційний аналіз.....	75
5.8.1. Коефіцієнт кореляції Браве-Пірсона.....	78
5.8.2. Ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена.....	78
5.9. Регресивний аналіз.....	79
5.10. Дисперсний аналіз.....	81
5.10.1. Однофакторний дисперсний аналіз.....	82
5.11. Факторний аналіз.....	83

ГЛАВА 6. МЕТОДИ КІЛЬКІСНОЇ ОЦІНКИ ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ	91
КВАЛІМЕТРИЯ	
ГЛАВА 7. КОНТРОЛЬ ЗА ТРЕНУВАЛЬНИМИ ТА ЗМАГАЛЬНИМИ	
НАВАНТАЖЕННЯМИ	99
7.1. Загальні поняття про навантаження і його класифікація.....	99
7.2. Характер навантажень.....	99
7.3. Величина навантажень.....	100
7.4. Спрямованість навантаження.....	104
7.5. Зони спрямованості тренувальних і змагальних навантажень.....	107
7.6. Координаційна складність навантаження.....	109
7.7. Контроль за навантаженням.....	110
7.7.1. Контроль за внутрішнім навантаженням.....	110
7.7.2. Контроль за зовнішнім навантаженням.....	114
7.8. Самоконтроль функціональної підготовленості при фізичному	
тренуванні.....	117
ГЛАВА 8. МЕТРОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЗА ФІЗИЧНОЮ	
ПІДГОТОВЛЕНІСТЮ СПОРТСМЕНІВ	123
8.1. Контроль за швидкісними якостями.....	123
8.2. Контроль за силовими якостями.....	125
8.3. Контроль за спритністю.....	132
8.4. Контроль за гнучкістю.....	133
8.5. Контроль за рівнем функціональної підготовленості.....	136
ГЛАВА 9. ВІДБІР ТА ОРІЄНТАЦІЯ У ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ	
СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ	139
9.1. Спортивний відбір як раціональна система педагогічного пошуку	
обдарованих людей.....	139
9.2. Зв'язок спортивного відбору та орієнтації із загальною системою	
багаторічної підготовки.....	142
9.3. Особливості спортивного відбору та орієнтації в командних ігрових	
видах спорту.....	146
9.4. Прогнозування при відборі і підготовці спортсменів.....	185
9.5. Визначення модельних характеристик спортсменів.....	186
9.6. Класифікація дітей при відборі за рівнем спортивної обдарованості.....	187
ГЛАВА 10. МЕТРОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЗА	
ЗМАГАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	191
10.1. Способи реєстрації змагальної діяльності.....	191
10.2. Контроль за технічною підготовленістю.....	191
РОЗДІЛ 2. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ РІВНЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗНАТЬ...	212
РОЗДІЛ 3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ...	227
РОЗДІЛ 4. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНИ МЕТРОЛОГІЧНОГО	
КОНТРОЛЮ	236
ДОДАТКИ	243